

Sociale geboortezorg Jeugdgezondheidszorg en Amsterdam UMC: Samen vaccineren en zorg verlenen

Van het Amsterdam UMC en jeugdgezondheidszorg

Leertraject Sociale Geboortezorg in het ziekenhuis (en eruit!)

Verskillende samenwerkingsverbanden van ziekenhuizen, 1e lijnsverloskundigen, jeugdgezondheidszorg en partijen uit het sociaal domein werken vanuit de 'Juiste Zorg op de Juiste plek'-gedachte aan integrale zorg en ondersteuning voor (aanstaande) gezinnen met een sociale kwetsbaarheid. Waar nodig in het ziekenhuis, waar mogelijk erbuiten. Om deze samenwerkingen te versnellen en verankeren – en breder te profiteren van de inzichten en nieuwe werkwijzen – begeleidt AEF samen met CPZ het leertraject "Sociale Geboortezorg in het ziekenhuis (en eruit)" met zeven ziekenhuizen en hun samenwerkingspartners. In opdracht van het Actieprogramma Kansrijke Start van VWS en de Van Leerfoundation.

Vragen? Reageren?

Neem contact op met Lena Bieleman | l.bieleman@aef.nl
Versie juni 2026

/Andersson Elffers Felix

Waarom is actie nodig?

De (aanstaande) gezinnen op de Pop-plus poli, bevinden zich vaak in een (zeer) kwetsbare situatie door bijvoorbeeld drugsproblematiek, psychische problematiek en/of sociale problematiek. Aandacht voor expertise over medische én sociale aspecten is van groot belang om kinderen goed ter wereld te brengen en groot te laten worden. De korte tijd dat de zwangeren in het ziekenhuis worden begeleid is regelmatig niet afdoende om goed zicht te krijgen op de problematiek die speelt en om daarbij passende zorg voor de langere termijn in te zetten en te borgen na de bevalling. Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is niet altijd op de hoogte dat er verslavings- of psychische problematiek speelt, terwijl JGZ wel de taak heeft om (samen met ketenpartners) gezinnen te begeleiden bij gezond opgroeien en opvoeden en het signaleren van onveiligheid.

Wat houdt de aanpak in?

Amsterdam UMC werkt op de volgende manieren samen met de jeugdgezondheidszorg op de Pop-plus poli:

- ▶ Jeugdverpleegkundigen gaan laagdrempelig met de zwangere het gesprek aan over jeugdgezondheidszorg en ze kunnen de maternale kinkhoestvaccinatie op de poli meteen geven. Zo raken zij dan bovendien al bekend met jeugdgezondheidszorg, waardoor ze mogelijkheden van zorg en begeleiding vanuit JGZ goed kunnen benutten, vóór de bevalling met bijvoorbeeld een prenataal huisbezoek en na de bevalling met opvoed- en opgroevragen in de eerste jaren.
- ▶ In een gezamenlijk multidisciplinair overleg van betrokken professionals op de poli wordt de overdracht naar de jeugdverpleegkundigen verzorgd. Zo weten zij welke behoeften het (aanstaande) gezin heeft en wie er al betrokken zijn. JGZ kan zo beter aansluiten bij het (aanstaande) gezin en het vertrouwen dat in het ziekenhuis is opgebouwd, kan doorgang vinden buiten het ziekenhuis.

Deze samenwerking is extra belangrijk, aangezien zwangeren in een kwetsbare situatie zich minder vaak laten vaccineren en moeilijker hulp van professionals weten te vinden. Hierdoor lopen ze zorg mis of vermijden ze zorg. Minder gebruik van essentiële zorg, hulp en ondersteuning leidt tot gezondheidsrisico's voor moeder en kind en tot lange termijn problemen.

Meerwaarde van de aanpak

- ▶ De zorg voor zwangeren in kwetsbare omstandigheden komt niet meer alleen vanuit de medische hoek, maar is integraal gericht op de behoefte van de (aanstaande) gezinnen.
- ▶ Professionals worden ingezet op hun kracht en gefaciliteerd om hun verantwoordelijkheid te nemen. Dit vergroot werkplezier en leidt tot juiste zorg op de juiste plek.
- ▶ De drempel om te vaccineren is lager.
- ▶ De bekendheid met jeugdgezondheidszorg en wat zij kunnen betekenen is hoger, waardoor mensen het aanbod beter kunnen benutten.
- ▶ De JGZ verpleegkundige kan continuïteit bieden, ook wanneer het contact op de poli stopt. De zorg wordt doorgezet en het vertrouwen dat is opgebouwd blijft behouden.
- ▶ JGZ verpleegkundigen hebben nuttige contacten met buurtteams en andere organisaties in het sociaal domein, die wellicht iets kunnen betekenen voor deze populatie.

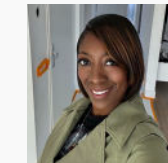

Acties komende periode

- ▶ Gezamenlijk MDO uitwerken
- ▶ Monitoring inrichten om te kunnen bezien wat werkt (o.a. om in de toekomst de samenwerking op te kunnen schalen naar andere poli's)
- ▶ De samenwerking uitbreiden naar een integrale gezinspoli
- ▶ Onderzoek opstarten om deze samenwerking te evalueren

Succesvolle elementen volgens Lucienne en Lily...

Lucienne Read - klinisch verloskundige: "Ik zie dagelijks dat alleen medische zorg niet voldoende is. Zo mooi en belangrijk dat ik straks niet meer al die lijntjes in het sociaal domein probeer te leggen, maar dat dit via de jeugdverpleegkundige op de poli loopt."

Lily Overgoor - jeugdverpleegkundige: "De lage vaccinatiëgraad in Amsterdam is echt een zorg. Doordat ik op de poli vaccineer maak ik het voor zwangeren zo laagdrempelig mogelijk. De winst is dat er een eerste kennismaking is tussen de zwangeren en JGZ, waardoor zwangeren ons ook meteen beter weten te vinden."

Drie tips van Lucienne en Lily voor deze aanpak:

1. Begin klein: wij pakken bewust als eerste 1 poli, waar we starten met alleen vaccineren door JGZ. Als dat goed loopt breiden we uit.
2. Organiseer de monitoring en sturing goed, dat zorgt voor een stevig fundament.
3. Vind het wiel niet opnieuw uit. Leer van ons wat wel en niet werk (via de AEF-contactgegevens).

